

Marian Walozak*

ANALIZA I PROPOZYCJE USPRAWNIEN SYSTEMU ROZLICZEŃ ZYSKU
W WARUNKACH NOWEJ REFORMY GOSPODARCZEJ

Realizowana obecnie przez przedsiębiorstwa nowa reforma gospodarcza stwarza dla nich wiele problemów wymagających szybkiego rozwiązania. Jednym z nich jest problem zysku rozpatrywanego jako miernik ekonomicznej efektywności działalności przedsiębiorstw oraz jako źródło funduszy. Odtóż, nowy model ekonomiczno-finansowy wprowadzony do przedsiębiorstw w 1982 r. w związku z reformą gospodarczą charakteryzują takie cechy, jak:

- wzrost roli zysku jako wyniku finansowego,
- samodzielne ustalanie przez przedsiębiorstwa wielkości środków na wynagrodzenia,
- zwiększona rola funduszy własnych,
- nowe rozwiązania w zakresie finansowania potrzeb socjalnych przedsiębiorstwa i handlu zagranicznego.

Wyeksponowanie zysku jako głównego źródła finansowania działalności przedsiębiorstw spowodowało, że najwięcej kontrowersji z nim związanych budzi podatek dochodowy, ściślej zaś mówiąc formuła jego naliczeń¹. Działa ona bowiem antybodźcowo na obniżkę kosztów przerobu, tzn. obniżka kosztów przerobu powoduje wzrost zysku netto tylko do pewnego poziomu rentowności, po przekroczeniu którego daje skutek odwrotny. Nie powoduje zwiększenia zysku, lecz go zmniejsza².

* Dr, adiunkt w Katedrze Rachunkowości UŁ.

¹ Zob. Ustawa z 26 II 1982 r. o opodatkowaniu jednostek gospodarki uspołecznionej, Dz. U. 1982, nr 7.

² Zob. np. J. S z u m s k i, ślepy czy jednooki, "Życie Gospodarcze"

Obecna formuła naliczeń podatku dochodowego jednakowo traktuje efekty zasłużone i niezasłużone, osłabia siłę motywacyjną zysku, a ponadto jest zbyt skomplikowana i mało przejrzysta zwłaszcza dla samorządu robotniczego i załogi.

Wraz z normalizacją gospodarki narodowej i działalności poszczególnych przedsiębiorstw, osiąganiem docelowych założeń reformy gospodarczej, doskonalenie systemu podatkowego powinno polegać zatem na:

- wyznaczeniu formuły i sposobu naliczania podatku dochodowego tak, aby forma podatku stała się czytelniejsza;

- ściślejszym powiązaniu przedziałów rentowności z wysokością opodatkowania gwarantującą zdolność do samofinansowania się przedsiębiorstw;

- zwolnieniu z opodatkowania efektów działań preferowanych, jak obniżka materiałochłonności produkcji, poprawa jej jakości itp.

Po raz pierwszy nasze przedsiębiorstwa mogą samodzielnie ustalać wielkość środków na wynagrodzenia w ramach posiadanych możliwości finansowych i stosownie do potrzeb działalności. Aby samodzielność ta mogła być właściwie przestrzegana jest konieczne przede wszystkim jasne określenie kompetencji wszystkich podmiotów regulujących warunki pracy i płac, a więc centrum przedsiębiorstw i związków zawodowych. Stanowi to warunek efektywności systemu wynagrodzeń i całego mechanizmu ekonomiczno-finansowego.

Obecnie obowiązujący system ekonomiczno-finansowy uwzględnia zasadę samofinansowania zarówno inwestycji, jak i majątku obrotowego. Przedsiębiorstwa mogą finansować w całości inwestycje jak i środki obrotowe z funduszy własnych.

Novum finansowania potrzeb socjalnych wyraża się w tym, że przedsiębiorstwo może samodzielnie uzupełniać z funduszu załogi fundusz socjalny i zakładowy fundusz mieszkaniowy. Tworzy się je z corocznego odpisu podstawowego obciążającego koszty działalności. Możliwość ich uzupełnienia z funduszu załogi stwarza wa-

1982, nr 16; zob. też J. Elbanowski, *Mity i prawdy o podatku dochodowym*, *ibidem*, nr 19.

runki do lepszego pokrycia potrzeb socjalnych i mieszkaniowych załogi.

Novum, zaś finansowania handlu zagranicznego polega na tym, że przedsiębiorstwo ma prawo do zakupu w bankach środków dewizowych niezbędnych do finansowania importu i wydatków związanych ze współpracą międzynarodową. Ma ono również możliwość dysponowania częścią wpływów dewizowych z tytułu sprzedaży exportowej towarów i usług. Przedsiębiorstwo może zaciągać w bankach krajowych kredyty dewizowe, w uzasadnionych przypadkach może się o nie starać w bankach i u dostawców zagranicznych.

Wszystkie wymienione uprawnienia stwarzają niespotykane dotychczas w praktyce udogodnienia dla przedsiębiorstw i rozwoju ich działalności. Nie są one jednak pozbawione czynników, które ograniczają bądź uniemożliwiają wykorzystanie zasygnalizowanych udogodnień.

W celu wykazania, jak obowiązujący obecnie system ekonomiczno-finansowy zapewnia samofinansowanie przedsiębiorstwa samorządowego i samodzielnego w porównaniu z systemem ekonomiczno-finansowym obowiązującym do 31 XII 1981 r., posłużymy się konkretnymi danymi. Analiza danych tych ma istotną wartość poznawczą nie tylko w praktyce, ale i w dalszych badaniach zmierzających do udoskonalenia wprowadzonego systemu ekonomiczno-finansowego.

1) Otóż zysk bilansowy w wybranym przedsiębiorstwie za pierwsze 3 kwartały 1982 r. wynosił 264 795 tys. zł.

2) Zysk ten został pomniejszony o podatek dochodowy obliczony oddzielnie dla każdego przedziału rentowności.

Dane pomocnicze:

- koszty przerobu wynosiły 130 666 tys. zł,
- wskaźnik rentowności kształtował się jak:

$$\frac{264\,795 \times 100}{130\,666} = 202,65\%$$

- wartość punktów dla poszczególnych przedziałów rentowności wynosi 5;

a) ustalenie należnego podatku dochodowego:

przedział rentowności	podstawa ustaleń podatku	stawka podatku	kwota należnego podatku
do 5%	6 533	0	-
5-10	6 533	0,40	2 613 200
10-15	6 533	0,50	3 266 500
15-20	6 533	0,60	3 919 800
20-25	6 533	0,70	4 573 100
25-30	6 533	0,80	5 226 400
ponad 30	225 597	0,90	203 037 300
razem	264 795	x	222 636 300

b) naliczony podatek został pomniejszony o 2% z tytułu intensyfikacji sprzedaży exportowej w okresie od 16 VIII do 30 IX, która osiągnęła w tym czasie sumę 112 630 tys.; ulga wyniosła więc 2 252 600 zł;

c) zatem należny podatek dochodowy wyniósł: (a - b)

$$222\ 636\ 300 - 2\ 252\ 600 \approx 220\ 384\ \text{tys.}$$

3) Przedsiębiorstwo w badanym okresie zobowiązane zostało do odprowadzania jednorazowego, doraźnego podatku stabilizacyjnego, który ustalono w następujący sposób:

a) zysk za 3 kwartały 1982 r. = 264 795 tys.,

b) podatek dochodowy za ten sam okres = 220 384 tys.,

c) na spłatę kredytu inwestycyjnego przeznaczono 8517 tys.

Podstawą naliczania podatku stabilizacyjnego stała się więc formuła $a - b - c$, według której ustalono sumę 35 894 tys.

d) stopa procentowa podatku wynosiła 40%,

e) zatem należny od przedsiębiorstwa podatek stabilizacyjny wyniósł 14 358 tys.

4) W wyniku tych potrąceń z zysku bilansowego na zysk netto (do podziału) złożyła się suma (1 - 2 - 3) 30 053 tys.

5) Z zysku tego zgodnie z obowiązującym systemem utworzono fundusz rezerwowy w wysokości 10%, co stanowi 3005 tys.

6) Dokonano z niego również odpisu na Państwowy Fundusz Aktywizacji Zawodowej. Fundusz ten oblicza się oddzielnie dla każdego przedziału przyrostu wynagrodzeń. Sumę obciążenia stanowi iloczyn przeciętnego zatrudnienia i kwoty obciążenia przeciętnego

wynagrodzenia. Procent wzrostu przeciętnego wynagrodzenia zmniejsza się o procent zmniejszenia zatrudnienia w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego, nie więcej jednak niż o 5%.

Dane pomocnicze dla ustalenia PFAZ:

a) przyrost przeciętnego wynagrodzenia w okresie badanym wyniósł 1284 zł,

b) wskaźnik wzrostu średniej płacy wynosił 20,17%,

c) zatem, wartość 1 punktu wyniosła:

$$1284 : 20,17 = 63,66 \text{ zł.}$$

Ustalenia należnego obciążenia na rzecz PFAZ dokonano w następujący sposób:

procent wzrostu wynagrodzeń	podstawa obciążenia	stawka obciążenia	kwota obciążenia (w zł na 1 zatrudnionego)
1,5%	100,58	0	-
do 3%	190,98	0	-
3-4%	63,66	0,25	15,92
4-5%	63,66	0,50	31,83
5-6%	63,66	0,75	47,74
6-7%	63,66	1,00	63,66
7-8%	63,66	2,00	127,32
powyżej 8%	674,14	4,00	2 696,56
razem	1 284,-	-	2 983,11

Obciążenie zysku netto na rzecz PFAZ od wykonanego zatrudnienia (438 osób) wyniosło więc:

$$438 \times 2983,11 \approx 11\,759 \text{ tys. zł.}$$

Pozostałą część zysku do podziału, którą przedsiębiorstwo może samodzielnie przeznaczać na cele rozwojowe, dla załogi i na inne potrzeby lub niektóre z tych celów i potrzeb, rozgospodarowano w następujący sposób.

7) W ramach funduszu dla załogi utworzono:

a) fundusz nagród w wysokości 9% od średniej płacy z funduszu osobowego płac za 1981 r.:

$$6222 \text{ zł} \times 9\% \times 9 \text{ m-cy} \times 438 \text{ zatrudnionych} = 2207 \text{ tys.}$$

b) zakładowy fundusz socjalny w wysokości planowanej 450 tys. zł,

c) zakładowy fundusz mieszkaniowy również w sumie planowanej 150 tys. zł.

8) Resztę zysku (12 482 tys.) przeznaczono na fundusz rozwoju. Fundusz ten został powiększony o kwotę amortyzacji, która za 3 kwartały 1982 r. wynosiła 820 tys. W rezultacie fundusz ten stanowiła suma 13 302 tys.

Przyjrzyjmy się następnie, jakie możliwości ukształtowania funduszy miałyby to samo przedsiębiorstwo w świetle systemu ekonomiczno-finansowego obowiązującego do dnia 31 XII 1981 r. Obliczenia z tym związane musiałyby kształtować się następująco.

1) Zysk bilansowy za okres badawczy przyjęty do rozliczeń pozostaje bez zmian i wynosi 264 795 tys.

2) Zysk ten trzeba byłoby pomniejszyć o odpisy obowiązkowe, tj. raty kredytu bankowego na inwestycje podlegające spłacie z zysku, a więc o sumę 8517 tys. zł,

3) Zysk pozostały (1 - 2) wynoszący 256 278 tys. powinien być przeznaczony na pokrycie dwóch rodzajów potrzeb:

a) utworzenia funduszu zachęty materialnej do starań załogi pracowniczej o poprawę wyników działalności gospodarczej przedsiębiorstwa,

b) funduszu samofinansowania rozwoju przedsiębiorstwa, który także spełnia rolę bodźca.

4) Na fundusz premii kierownictwa, zrealizowany w analogicznym okresie 1981 r., należałoby przeznaczyć 688 tys.

5) Odpis na fundusz rozwoju wynosiłby (3 - 4) 255 590 tys.

6) Fundusz ten uległby zwiększeniu o kwotę amortyzacji, tj. o 820 tys. zł.

7) Kwota odpisów na fundusz rozwoju z zysku netto i amortyzacji wynosiłaby łącznie 256 410 tys.

8) Z kwoty odpisów wykazanych w pkt. 7 wyłączono by sumę wolną od opodatkowania ustaloną od przeciętnej wartości środków trwałych i zapasów (267 095 tys. zł) oraz w oparciu o wieloletnią normę procentową odpisu wynoszącą 2,6%, a zmniejszoną za okres rozliczeniowy o $3/4$. Suma ta wynosiłaby:

$$267\,095 \times 3/4 \cdot 2,6 = 5208 \text{ tys.}$$

9) Fundusz rozwoju podlegający opodatkowaniu wynosiłby więc (7 - 8) 251 202 tys. zł.

10) Podatek od funduszu rozwoju kształtowałby się następująco:

przedziały według punktów	podstawa liczenia	stawka podarku	kwota należnego podatku
0-1	2 671	0,85	2 270
1-2	2 671	0,90	2 404
powyżej 2	245 860	0,95	233 567
razem	251 202	x	238 241

Dane pomocnicze:

a) wartość 1 punktu wynosi 1% od stanu średniego wartości środków trwałych i zapasów stanowiących podstawę opodatkowania (267 095), czyli 2671 tys. zł,

b) ilość punktów wynosi 94,05.

11) Fundusz rozwoju pozostający w przedsiębiorstwie wynosiłby więc (9 - 10) 12 961 tys. zł. W celu dokonania oceny zaprezentowanych systemów rozliczeń zysku z punktu widzenia ich wpływu na zdolność finansową przedsiębiorstwa i motywację do efektywnej gospodarki posłużymy się odpowiednim zestawieniem wielkości i wskaźników struktury i dynamiki:

lp.	wyszczególnienie	zysk rozli- czony według systemu eko- nomiczno-fi- nansowego obowiązują- cego do 31 XII 1981 r.	wskaź- niki struk- tury	zysk rozli- czony według systemu eko- nomiczno-fi- nansowego obowiązują- cego od 1 I 1982 r.	wskaź- niki struk- tury	% wzro- stu
1	2	3	4	5	6	7
1	Zysk bilansowy	264 795	100,00	264 795	100,00	100,00
2	Podatki: od fun- duszu rozwoju i dochodowy	238 241	89,97	220 384	83,23	92,50
3	Zysk netto (1-2)	26 554	10,03	44 411	16,77	167,25
4	Podatek stabili- zacyjny	-	-	14 358	5,42	-

1	2	3	4	5	6	7
5	Zysk netto w warunkach 1982 r. (3 - 4)	26 554	10,03	30 053	11,35	113,18
6	Fundusz rezerwowy 10%	-	-	3 005	1,13	-
7	Obciążenie na rzecz PPAZ	-	-	11 759	4,44	-
8	Fundusze dla załogi	688	0,26	2 807	1,06	407,99
	a) na premie w 1981 r. na nagrody w 1982 r.	688	0,26	2 207	0,83	320,78
	b) zakładowy fundusz socjalny	-	-	450	0,17	-
	c) zakładowy fundusz mieszkaniowy	-	-	150	0,06	-
9	Splata kredytów inwestycyjnych	8 517	3,22	8 517	3,22	100,00
10	Pozostała kwota zysku na fundusze rozwojowe	17 349	6,55	3 965	1,50	22,85
11	Odpisy amortyzacyjne przypadające na fundusz rozwoju	820	-	820	-	100,00
12	Kwota łączna przeznaczona na fundusze rozwojowe	18 169	-	4 785	-	26,34

Z danych wynika znaczna odmienność kształtowania się wielkości zysku pozostałego do dyspozycji przedsiębiorstwa oraz jego przeznaczenia na określone cele przy tej samej wielkości absolutnej zysku bilansowego.

Podatek dochodowy w porównaniu do podatku od funduszu rozwoju obowiązującego do 31 XII 1981 r. jest mniejszy o 7,5% (17 857 tys. zł). Udział podatku dochodowego w zysku ogółem obniżył się w stosunku do podatku od funduszu rozwoju o 6,74%.

Na zmniejszenie zysku pozostającego w dyspozycji przedsiębiorstwa w istotny sposób wpłynął jednorazowy podatek stabiliza-

cyjny. Kwota łączna podatku tego i podatku dochodowego wyniosła 234 742 tys. zł i była i tak niższa od podatku liczonego od funduszu rozwoju o 3499 tys., co stanowi 1,47%.

Zysk netto w warunkach 1982 r. pozostający do dyspozycji przedsiębiorstwa jest wyższy o 3499 tys., co stanowi 13,18%. W stosunku do zysku bilansowego poprawa wynosi 1,32%.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym systemem ekonomiczno-finance-
rowym dokonywany jest odpis obowiązkowy na fundusz rezerwowý w wysokości 10%, który w przedsiębiorstwie badanym wynosi 3005 tys. zł.

Dokonuje się również odpisu na Państwowy Fundusz Aktywizacji Zawodowej liczonego od przyrostu przeciętnych wynagrodzeń w stosunku do roku ubiegłego. Odpis ten wynosi 11 759 tys. zł. Pozostałą część zysku przedsiębiorstwo może przeznaczyć na cele rozwojowe, dla załogi i inne potrzeby.

Stosownie do aktualnych możliwości samofinansowania w ramach potrzeb załogi przeznaczono:

- na nagrody 2207 tys. zł, która to suma jest o 307,99% większa od sumy odpisanej na fundusz premiowy w analogicznym okresie roku ubiegłego;

- na zasilenie zakładowego funduszu socjalnego 450 tys. zł; a na zakładowy fundusz mieszkaniowy 150 tys. zł, których to odpisów w porównywanym okresie w ogóle nie dokonano, gdyż system ekonomiczno-finance-
rowy obowiązujący do dnia 31 XII 1981 r. możliwości takich nie stwarzał.

Kwota przeznaczona na fundusze rozwojowe jest mniejsza o 13 384 tys. zł w stosunku do okresu porównywanego i stanowi 77,15%. Kwota ta, podobnie jak przy poprzednim systemie ekonomiczno-finance-
rowym, przeznaczana jest przede wszystkim na spłatę rat kredytów inwestycyjnych. Powiększona o odpisy amortyzacyjne może być przeznaczona na finansowanie zapasów środków obrotowych w drodze zasilania funduszu statutowego oraz na cele inwestycyjne.

Nakłady inwestycyjne w analizowanym okresie wynosiły 5278 tys. zł i były większe od ogólnej sumy środków funduszu rozwoju o 493 tys. zł.

Poniżej 30% wartości środków obrotowych ukształtowały się fundusze własne. Dla zagwarantowania poziomu 30% funduszu własnego na 30 IX 1982 r. należałoby przeznaczyć z funduszu rozwoju

6415 tys. zł, podczas gdy fundusz ten zawierający również odpisy amortyzacyjne wynosił 4785 tys. zł.

Przytoczone przykłady dotyczące inwestycji i majątku obrotowego wskazują, że przedsiębiorstwo mimo poprawy efektywności gospodarowania i korzystnych wyników bilansowych nie może pokryć własnymi funduszami wielu potrzeb harmonijnego rozwoju. Sytuację tę pogorszył fakt, że w 1982 r. inwestycje mogły być finansowane w zasadzie tylko z własnych środków funduszu rozwoju. Do 31 XII 1982 r. mogły one być finansowane także z kredytu bankowego bądź z dotacji zjednoczenia. Spłata kredytów inwestycyjnych dokonywana była z zysku bilansowego przed naliczeniem podatku od funduszu rozwoju. A zatem, przedsiębiorstwo osiągając korzystne wyniki finansowe nie miało trudności w terminowej spłacie zadłużenia kredytowego. Obecnie kredyt bankowy spłacany jest ze środków funduszu rozwoju uszczuplając w ten sposób możliwości jego przeznaczenia na inne cele i potrzeby. Ponadto w systemie ekonomiczno-finansowym poprzednio obowiązującym z ogólnego odpisu amortyzacji na fundusz rozwoju przeznaczono 54,6%, aktualnie zaś 14,3%. Szczególnie istotny wpływ na omawianą sytuację, w której przeznaczenie odpowiednich środków na fundusze rozwojowe nie gwarantuje w pełni potrzeb przy ogólnym przyroście zysku pozostającego do dyspozycji przedsiębiorstwa w porównaniu do poprzedniego okresu badanego, ma stosunkowo duże obciążenie na rzecz PFAZ. Wiąże się to ze wzrostem średnich płac o 20,17% (ok. 1500 zł), co jest konieczne, aby zrównać je z występującymi w innych przedsiębiorstwach, zapobiec fluktuacji kadr i zapewnić planową realizację zadań przedsiębiorstwa. Nie można podważyć celowości odpisów na rzecz PFAZ. Chodzi tylko o równy strata w nową reformę zdeterminowany m. in. tego rodzaju odpisami. Bazę średnich płac należałoby zróżnicować na rzecz opodatkowania na PFAZ w poszczególnych branżach. Obciążanie to powinno być naliczane kwotowo. Branże, które w roku bazowym miały średnie płace zbyt małe lub są szczególnie ważne dla gospodarki, powinny mieć podnieżony pułap kwotowy opodatkowania. W przeciwnym wypadku przedsiębiorstwa zdyscyplinowane, dobrze pracujące będą miały o wiele gorszą sytuację. W gruncie rzeczy bowiem PFAZ faworyzuje wysokie płace. Przedsiębiorstwo nie prowadzące zdyscyplinowanej polityki funduszem płac w roku ubiegłym będzie miało lepszą bazę wyjściową do nieopodatkowanego wzrostu średniej płacy.

O niedoskonałościach naliczeń podatku dochodowego sygnalizowano na początku artykułu. W przedsiębiorstwie badanym zbyt silnie wyeksponowano jego funkcję fiskalną i regulacyjną, dzięki którym przedsiębiorstwo nie jest w stanie zapewnić sobie samofinansowania.

Ogólnie rzecz ujmując, obecny sposób finansowania inwestycji, przeznaczanie znacznej części środków funduszu rozwoju na spłaty kredytu inwestycyjnego oraz przeznaczanie dominującej wielkości odpisów amortyzacyjnych na rzecz budżetu wpływa niekorzystnie na sytuację finansową przedsiębiorstwa. Niedoskonałość rozwiązań tu przyjętych, niedociągnięcia w systemie naliczeń podatku dochodowego, PFAZ i funduszu rozwoju wyraża się niemożliwością pełnego pokrycia potrzeb inwestycyjnych i zasilenia funduszy własnych finansujących w części środki obrotowe.

Przedstawione niedociągnięcia systemu rozliczeń zysku i całego systemu ekonomiczno-finansowego nie przekreślają bezspornych korzyści zarówno dla całej gospodarki, jak i dla samych przedsiębiorstw, jakie system ten wniósł. System ten przyczynił się do pewnej stabilizacji w warunkach działania przedsiębiorstw.

Maksymalizacja zysku w badanym przedsiębiorstwie miała bardzo korzystny wpływ na podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne. Przedsiębiorstwo dążyło do zapewnienia przyrostu funduszy rozwoju i załogi. W celu osiągnięcia odpowiedniego przyrostu zysku zwiększono sprzedaż w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego przekraczając zadania planowe o ok. 9%. Obniżono wskaźnik poziomu kosztów własnych z 59,02% w planie do 54,82% w wykonaniu. Wydajność pracy na jednego zatrudnionego wzrosła o 5,16%. Wydajność pracy mierzona rentownością zatrudnienia została przekoczona o 34,52% w stosunku do planu.

Dane te wskazują, że maksymalizacja zysku spowodowała pełniejsze stosowanie zasady racjonalnego gospodarowania i poprawę efektywności gospodarowania, w następstwie czego przedsiębiorstwo mogło pokryć minimum potrzeb rozwojowych, przeznaczyć niezbędną część środków na fundusze załogi i opłacić przyrost płac powyżej obowiązującego progu na rzecz PFAZ, pomimo pewnych trudności i zakłóceń w przyroście środków obrotowych. Potwierdzają one również trafność wyboru miernika zysku na kryterium oceny działalności przedsiębiorstw, aczkolwiek nie jest on pozbawiony wad,

których rozpatrzenie wykracza poza możliwości przedstawienia ich w tym opracowaniu. Trzeba jednak podkreślić, że sam system rozliczeń zysku musi być w najbliższym czasie poddany istotnej modyfikacji zwłaszcza w sytuacji, w której przedsiębiorstwa mają się samofinansować. Działanie fiskalne i regulacyjne podatku dochodowego i innych odpisów z zysku musi ulec osłabieniu na rzecz podstawowych założeń reformy i systemu ekonomiczno-finansowego.

Obowiązująca progresja w naliczaniu podatku dochodowego powinna być spłaszczona. Chodzi bowiem o stworzenie większej niż dotychczas motywacji do obniżki kosztów własnych.

Modyfikacja odpisów na rzecz PPAZ powinna przyczynić się do zwiększenia motywacji dla załóg w kierunku wzrostu produkcji i poprawy jej jakości. Należy wyeliminować możliwości manipulacji w ramach progresji podatku dochodowego i obciążeń na PPAZ. Nie mniej istotne jest również to, aby system odpisów był przejrzysty i zrozumiały również dla załóg pracowniczych.

Marian Walczak

ANALYSIS AND PROPOSITIONS OF IMPROVEMENTS IN PROFIT ALLOCATION SYSTEM IN CONDITIONS OF THE NEW ECONOMIC REFORM

The author has tried to determine usefulness of the profit measure in analysis of the enterprise's economic performance, advantages accruing from its maximization along with some weaker points of the net profit accounting system in conditions of the economic reform being implemented at the present time. There are described measures necessary in the system of tax charges and funds to strengthen its motivational functions and improve financial abilities of enterprises. It was discovered that although there did not exist any ideal measure for estimation of the enterprise's economic performance, the profit measure had fewer drawbacks in present conditions. An analysis of effectiveness of economic performance carried out with its application in a chosen enterprise revealed a certain degree of the enterprise's economic stabilization, improvement of its financial situation as well as many other technical-economic indices.